

- 2b Byliny husto alebo riedko chlpaté až ± holé, bez žliazkatých chlfov alebo žliazkaté chlpy iba vtrúsené 4
- 3a Prízemné a dolné byľové listy lýrovito perovito dielne až strihané. Korunné lupienky fialové ..... 2. *H. sylvestris*
- 3b Prízemné a dolné byľové listy celistvé, podlhovasto elipsovité. Korunné lupienky biele ..... 5. *H. slovacica*
- 4a Šešule celé ± husto páperisté. Byľ v dolnej polovici pokrytá prevažne krátkymi vidlicovito rozkonárenými chlpmi ..... 3. *H. pycnotricha*
- 4b Šešule holé alebo iba na báze roztrúsené chlpaté. Byľ v dolnej polovici pokrytá prevažne dlhými jednoduchými, naspäť ohnutými alebo odstávajúcimi chlpmi ..... 4. *H. matronalis*

1. *Hesperis tristis* L.

Večernica smutná

Ic.: Tab. 25, p. 233

Hesperis tristis L. Sp. Pl. ed. 2, p. 927, 1762.

Syn.: *Deilosma tristis* (L.) S p a c h 1838 - *Kladnia tristis* (L.) S c h u r 1866 - *Hesperis desertorum* V e l e n. 1893.

Dvojiročná, zriedkavo krátkodobá trváca, 30–60(–80) cm vysoká, večer intenzívne voňajúca bylina. Byľ vzpriamená, oblá alebo hranatá, husto listnatá, v hornej časti rozkonárená, husto žliazkatá chlpatá až vlnatá. Dlhšie chlpy jednoduché, naspäť ohnuté alebo odstávajúce, kratšie krycie chlpy žliazkaté. Prízemné listy v ružici, dlhostopkaté; čepeľ elipsovitá až podlhovastá, na báze postupne zúžená do stopky, ± celistvookrajová alebo oddialene drobne zúbkatá, na vrchole tupo končí, 5–12×1–3,5 cm veľká. Byľové listy v dolnej časti byľe krátko stopkaté, vyššie sediace; čepeľ vajcovito kopijovitá až vajcovitá, na báze stiahnutá, uťatá alebo plytko srdcovitá, celistvookrajová, na vrchole končí, 5–12×1–3,4 cm veľká. Všetky listy pokryté krátkymi žliazkatými a dlhšími jednoduchými, vidlicovito rozkonárenými chlpmi. Kvety v riedkych strapcoch, iba v dolnej časti súkvetia v pazuchách listenôv. Stopky kvetov priamo až šikmo odstávajúce, dolné naspäť ohnuté, 2–4 cm dlhé, žliazkaté chlpaté. Kališné lístky kopijovité, 10–12(–15) mm dlhé, na okraji široko bielo blanité, žliazkaté chlpaté, v hornej polovici často husto vlnaté. Korunné lupienky úzko podlhovasto obrátene vajcovité, vpredu zaokrúhlené, s nenáhle zúženým nechtíkom, 20–25(–30)×2–6 mm veľké, od nechtíka rovnovážne odstávajúce, neskôr chabé naspäť ohnuté, zelenkastožlté, fialovo žilkované (vzácné purpurovofialové); nechtík 8–14 mm dlhý, belavý. Stopky plodov priamo odstávajúce, 2–4(–6) cm dlhé, žliazkaté chlpaté až lysavejúce. Šešule čiarkovité, na chrbte sploštené, medzi semenami zúžené, 50–150(–180) mm dlhé, s výraznou strednou žilou a dvomi bočnými žilami, spravidla holé, s 2 ľahko pukajúcimi chlopňami. Semená 2–3×1 mm veľké, hnedé.